

Afghanistan

Säkerhetsläget, MR-situationen och vissa potentiella riskgrupper

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Afghanistan - Säkerhetsläget, MR-situationen och vissa potentiella riskgrupper

2021-09-27, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2021.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1	Bakgrund och avgränsning.....	5
2	Informationsläget.....	5
3	Aktuellt säkerhetsläge.....	7
4	MR-situationen.....	9
5	Situationen för vissa potentiella riskgrupper.....	12
5.1	Tjänstgörande vid afghanska staten samt deras anhöriga.....	12
5.2	Tjänstgörande vid internationella styrkor och organisationer samt deras anhöriga.....	14
5.3	Kvinnor.....	16
5.4	Hazarer.....	20
5.5	Personer som återvänder från Europa.....	22
6	Internflyktingar.....	23
7	Att resa till Afghanistan.....	24
	Sammanfattande analys.....	26
	Summary.....	28
	Källförteckning.....	29
	Övriga elektroniska källor.....	35

1 Bakgrund och avgränsning

Denna landrapport har tagits fram av Migrationsanalys efter en beställning från Migrationsverkets rättsavdelning (RA). Beställningen har föranletts av den omvälvande förändring som skett i Afghanistan i och med talibanrörelsens maktövertagande i mitten av augusti 2021. RA, som under sommaren infört verkställighets- och beslutsstopp i afghanska asylärenden på grund av ett försämrat säkerhetsläge och en osäker situation, avser nu att uppdatera sin rättsliga styrning för Afghanistan.

Inför detta arbete har RA beställt landinformation med fokus på säkerhets- och människorättsläget, situationen för vissa potentiella riskgrupper/riskprofiler samt för internflyktingar och återvändare. Rapporten har avgränsats till att enbart omfatta RA:s beställning, vilken bygger på informationsbehov som RA identifierat inom asylprövningen inför sin uppdaterade rättsliga styrning. Rapporten syftar till att utgöra underlag för RA, men också till att utgöra stöd i prövningen av afghanska asylärenden. Rapporten har tagits fram inom en snäv tidsram¹ och ska på intet sätt ses som en uttömmande redogörelse för situationen i Afghanistan eller för vilka grupper² som kan löpa risk för övergrepp eller förföljelse vid ett återvändande.

2 Informationsläget

Talibanrörelsens oväntat snabba maktövertagande i Afghanistan innebär ett helt nytt läge och en situation som präglas av stor osäkerhet. Även om en talibansk övergångsregering har presenterats är det ännu oklart hur de permanenta strukturerna för den nya talibanstaten kommer att se ut, vilka konkreta regelverk som kommer att gälla på olika områden samt hur de kommer tillämpas.

Det pågående omvälvande förändringsskeendet innebär i sig en utmaning när det gäller bevakning och bedömning av olika förhållanden. Därtill ska adderas de begränsningar som följer med ett svårt informations- och källäge. I samband med talibanrörelsens maktövertagande evakuerades källor som Migrationsanalys vanligen konsulterar under sina informationsinhämtningsresor till Kabul eller under digitala intervjuer på distans. Det tidigare så livskraftiga afghanska medielandskapet har också decimerats,³ i synnerhet genom att olika lokalredaktioner ute i provinserna gjort uppehåll i sina verksamheter.⁴

¹ Huvuddelen av rapporten är framtagen under vecka 38

² Exempelvis utgör konvertiter en utsatt grupp som inte tas upp inom ramen för denna rapport. Konvertiter liksom andra potentiella riskgrupper följs dock av Migrationsanalys som också håller databasen Lifos uppdaterad men relevant och aktuell landinformation.

³ BBC Monitoring/Tolo News TV, *Over 100 Afghan media outlets cease operations – TV*, [Betaltjänst], 2021-09-21, [url](#); The New York Times, *‘Everything Changed Overnight’: Afghan Reporters Face an Intolerant Regime*, 2021-09-11, [url](#)

⁴ Reporters without Borders (RSF), *New (unofficial) oppressive rules imposed on journalists in Afghanistan*, 2021-08-24, [url](#)

Medietäckning och bevakning synes därmed ojämn i olika landsdelar⁵ och ett pågående informationskrig⁶ med propaganda och ryktesspridning försvårar arbetet med att ta fram tillförlitlig landinformation.

Oaktat detta finns dock fortsatt både afghanska och internationella journalister på plats som rapporterar om händelseutvecklingen. Rapportering från olika organisationer publiceras också löpande och olika forskare och Afghanistanexperter analyserar och kommenterar utvecklingen i landet efter maktövertagandet. Det finns därmed information att tillgå, även om den ofta är snabbt föränderlig. Förhållanden gällande exempelvis talibanrörelsens agerande gentemot sina medborgare kan också skilja sig åt på olika platser i landet.⁷ Det ska vidare noteras att många afghaner med särskild profil (exempelvis personer som arbetat för den förra regeringen eller internationella styrkor, kulturarbetare/musiker eller kvinnliga idrottsutövare för att nämna några) efter talibanernas maktövertagande rapporteras leva gömda av rädsla för repressalier från talibanrörelsen.⁸ Detta kan i sig, enligt Migrationsanalys, påverka hur många afghaner som efter maktskiftet rapporterats ha blivit utsatta för övergrepp.

Migrationsanalys har i arbetet med denna rapport använt sig av information som finns tillgänglig i öppna källor på nätet. Källor och information har i möjligaste mån valts ut med noggrann omsorg utifrån sedvanliga [COI-principer](#). I vissa delar är informationstillgången mer begränsad och informationen mer osäker än i andra. När Migrationsanalys funnit det relevant har aktuell landinformation kompletterats med Migrationsanalys resonemang och bedömning utifrån vad som tidigare är känt om vissa förhållanden.

Slutligen ska dock betonas att även om det finns en del rapportering om utvecklingen på vissa områden som kan ligga till grund för olika bedömningar av nuläget, är utvecklingen framåt behäftad med stor osäkerhet, och det som gäller just idag kan därmed komma att förändras, även på kort sikt. Det är därför av fortsatt mycket stor vikt att följa utvecklingen i Afghanistan på nära håll, både vad gäller säkerhetsutvecklingen, människorättsläget och situationen för olika grupper i samhället.

⁵ Det är enligt journalisten Sune Engel Rasmussen svårare att få tillgång till tillförlitlig information på landsbygden än i städer som Kabul. Se Danmark, Udlændingestyrelsen (DIS), *Afghanistan: Recent developments in the security situation, impact on civilians and targeted individuals*, 2021-09-01, s. 17, [url](#)

⁶ Deadline, *Afghanistan Has Its Own Fake News Problem*, 2021-09-20, [url](#)

⁷ The New York Times, *How Will the Taliban Rule This Time?*, 2021-09-07, [url](#)

⁸ The New York Times, *Afghans With Ties to U.S. Who Could Not Get Out Now Live in Fear*, 2021-09-03, [url](#); The Guardian, *Afghan women to be banned from playing sport, Taliban say*, 2021-09-08, [url](#); AP, *Under Taliban, Thriving Afghan music scene heads to silence*, 2021-09-25, [url](#)

3 Aktuellt säkerhetsläge

I och med den storskaliga talibanoffensiven, som under våren 2021 i princip taktades med tillbakadragandet av återstående internationella styrkor från landet, försämrades⁹ säkerhetsläget stadigt i stora delar av Afghanistan.¹⁰ Detta medförde bl.a. annat ett markant ökat antal civila offer.¹¹ UNAMA noterade en rekordökning av antalet dödade och skadade kvinnor och barn under januari–juni 2021. I nära två tredjedelar av fallen rörde det sig om attacker utförda av anti-regeringselement – i många fall IED¹²-attacker utförda av talibanrörelsen. Man har också verifierat en lång rad andra allvarliga övergrepp mot barn under våren och lyfter t.ex. rekrytering av barnsoldater till (bl.a.) talibanrörelsen.¹³ Enligt Human Rights Watch har tusentals barn nyttjats som talibansoldater, bl.a. för att plantera IED eller som självmordsbombare.¹⁴ Vidare ska över 630 000 personer (från 32 av landets 34 provinser) ha flytt sina hem p.g.a. väpnad konflikt under perioden 1 januari till 5 september.¹⁵ Efter att talibanrörelsen under första halvan av augusti grovt sett tagit kontroll över 33 av landets 34 provinser, inklusive huvudstaden Kabul som kunde intas utan motstånd den 15 augusti,¹⁶ har dock situationen återigen påtagligt förändrats.

I mitten av september rapporterades om talibankontroll i de allra flesta av landets cirka 400 distrikt, medan varierande grad av gerillaaktivitet fortsatt kunde förekomma i ett antal distrikt centralt-nordost¹⁷ och norr.¹⁸ Landets sista betydande motståndsfäste var dock Panjshir, som belägrades i början av september och sedermera föll under talibankontroll medan stora delar av civilbefolkningen flydde och motståndsmännen, åtminstone temporärt, ska ha dragit sig tillbaka till svårtillgängliga bergsområden. De direkta striderna där ska därmed i praktiken ha klingat av i detta läge¹⁹ – även om en rad uppgifter om övergrepp mot både flyende och kvarvarande civilbefolkning förekommer. Uppgifterna är dock svåra att få bekräftade, bl.a.

⁹ UN Secretary-General/UNGA/UNSC, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General*, 2021-09-08, B., III s. 35–36, 40, [url](#)

¹⁰ För utveckling på provinsnivå, se vidare European Asylum Support Office (EASO), *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation Update*, 2021-09-09, s. 36 ff, [url](#)

¹¹ För detaljuppgifter avs. civila offer, se UN Secretary-General/UNGA/UNSC, 2021-09-08, III s. 35–36, 40, [url](#); UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Update: 1 January to 30 June 2021*, 2021-07-26, [url](#)

¹² Improviserade sprängladdningar

¹³ UNAMA, 2021-07-26, [url](#); UN Secretary-General, 2021-09-08, III, s. 35–38, [url](#)

¹⁴ Se vidare, HRW, *This is our opportunity to end the Taliban's use of child soldiers*, 2021-09-20, [url](#)

¹⁵ UN OCHA, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 19 September 2021) – Actual displacements between 1 January 2021 and 5 september 2021*, 2021-09-19, [url](#)

¹⁶ UN Secretary-General, 2021-09-08, A., [url](#)

¹⁷ Enligt vissa uppgifter, kanske främst Markazi Bihsud (Maydan Wardak), Khinjan (Baghlan), Andarab (Baghlan), Puli Hisar (Baghlan), Khost Wa Firing (Baghlan), Chaharikar (Parwan), Koh Band (Kapisa), Unaba (Panjshir), Bazarak (Panjshir), Dara (Panjshir), Abshar (Panjshir), Khenj/Hese-Awal (Panjshir), Paryan (Panjshir) och Khwaja Gar (Takhar). ("Map of Afghanistan's districts, updated daily" i FDD's Long War Journal, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, [interaktiv], uppdat. 2021-09-15, [url](#)).

¹⁸ Chahar Kint (Balkh), här definierat som "omstritt". (FDD's Long War Journal, 2021-09-15, [url](#))

¹⁹ The New York Times, *In Panjshir, Few Signs of an Active Resistance, or Any Fight at All*, 2021-09-17, [url](#);

med anledning av den informationsblockad/nedstängd internetkommunikation som talibanrörelsen utsatt Panjshir för.²⁰ Talespersoner för motståndsparaplyet National Resistance Front²¹ (NRF) hävdar visserligen att slaget om Panjshir ännu är långt ifrån över.²² Det återstår att se om sådan kraftsamling kan bli möjlig.

I takt med att talibanrörelsen successivt erövrat kontroll över territorium och större städer sedan början av augusti, har direkt konflikt-/stridsrelaterade säkerhetsincidenter, såsom flygattacker, väpnade strider och IED-attacker, minskat signifikant i landet.²³ Stora delar av landsbygden upplever idag generellt en dramatisk våldsreducering sedan talibanrörelsens maktövertagande²⁴ – även om ett betydande antal våldsincidenter har rapporterats från flera talibankontrollerade städer/orter, inklusive summariska avrättningar, där bl.a. afghansk säkerhetspersonal, andra f.d. regeringsanställda, journalister, demonstranter och kvinnor ska ha drabbats.²⁵

Samtidigt ska det framhållas att säkerhetsläget i flera delar av landet fortsatt påverkas starkt negativt av s.k. asymmetriska attacker, inte sällan riktade mot civila mål i urbana miljöer, utförda av det motstånd mot talibanrörelsen som drivs av andra jihadistiska element – mest väsentligt den s.k. Islamiska statens Khorasanprovins (ISKP).²⁶ ISKP bedöms idag utgöras av ett par tusen stridande baserade i de östliga provinserna Nangarhar och Kunar, men som också bl.a. rör sig i mer nordligt belägna provinser samt opererar/utför attacker även på andra håll i landet, inklusive Kabul.²⁷ ISKP lär också ha fått en viss förstärkning efter att ett stort antal tidigare säkerhetsfångar släppts ur fängelser i samband med vårens/sommarens talibanoffensiv.²⁸

Attacker utförda av ISKP (potentiellt även andra likasinnade grupper) hade redan under våren 2021 ökat påtagligt jämfört med samma period förra året och har tenderat att öka i takt med att talibankontrollen ökat,²⁹ för att utmana den. Denna opposition bedöms vara talibanrörelsens – och kanske landets – största säkerhetsutmaning i detta läge.³⁰ Det visade sig inte minst i samband med evakueringarna från Kabuls flygplats i augusti, där cirka 180 dödsoffer

²⁰ Se t.ex. Aljazeera, *Afghans who fled Panjshir: 'Everything can change by the hour'*, 2021-09-17, [url](#); Tolo News, *Panjshir: Taliban Denies Detaining, Torturing Civilians*, 2021-09-20, [url](#)

²¹ Se Danmark, Udlændingestyrelsen (DIS), 2021-09-01, s. 12, [url](#)

²² Se vidare, The New York Times, 2021-09-17, [url](#); Tolo News, 2021-09-20, [url](#); Tolo News, *Roads Into Panjshir Reopen, Telecom Services Resume*, 2021-09-17, [url](#); Tolo News, *Taliban Says Panjshir is Captured, Resistance Claims War Not Over*, 2021-09-10, [url](#)

²³ UN Secretary-General, 2021-09-08, B., [url](#)

²⁴ The New York Times, *This Is Life in Rural Afghanistan After the Taliban Takeover*, 2021-09-15, [url](#)

²⁵ Se t.ex. HRW, *Countries: Afghanistan*, [url](#); Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: South Asia and Afghanistan 4-10 September 2021*, 2021-09-16, [url](#)

²⁶ Avseende ISKP och Tehreek-e-Taliban Pakistan (TTP), se vidare t.ex. Newlines Magazine, *The Special Units Leading the Taliban's Fight against the Islamic State*, 2021-09-03, [url](#); Associated Press (AP), *IS bomb attacks on Taliban raise specter of wider conflict*, 2021-09-20, [url](#); FDD's Long War Journal, *Islamic State bombs Taliban convoys in eastern Afghanistan*, 2021-09-20, [url](#)

²⁷ DIS, 2021-09-01, s. 12, [url](#)

²⁸ UN Secretary-General, 2021-09-08, B., [url](#); FDD's Long War Journal, 2021-09-20, [url](#); AP, 2021-09-20, [url](#); Aljazeera, *Afghanistan: Several dead as blasts rock Jalalabad and Kabul*, 2021-09-18, [url](#)

²⁹ UN Secretary-General, 2021-09-08, B., [url](#)

³⁰ Jfr AP, 2021-09-20, [url](#); FDD's Long War Journal, 2021-09-20, [url](#). Se även FDD's Long War Journal, *Al Qaeda affiliated media group stresses importance of 'idea development' in 9/11 video*, 2021-09-18, [url](#)

och många skadade krävdes i attacker utförda av ISKP,³¹ men också i en lång rad andra brutala och omfattande attacker dessförinnan mot bl.a. sjukhus, skolor och moskéer, med shia-minoriteten som särskild måltavla.³² Den senaste tiden har det också visat sig i en serie attacker mot talibanmål främst i och kring Nangarhars provinshuvudstad Jalalabad och Kabul.³³

4 MR-situationen

I samband med talibanrörelsens förra erövring av Kabul 1996 hängdes president Najibullah i centrala Kabul och därefter utfördes en lång rad offentliga avrättningar, stympningar och annan bestraffning. När rörelsen intog Mazar-e Sharif cirka två år senare gjorde man sig skyldig till systematisk förföljelse och dödande av civila hazarer.³⁴ Efter maktövertagandet i Afghanistan i mitten av augusti fram till idag ser talibanrörelsen ut att ha tillämpat återhållsamhet med storskaliga hämndaktioner. Mot bakgrund av den MR-situation som rådde i Afghanistan senast talibanrörelsen hade den övergripande makten i landet³⁵ – och i de områden som rörelsen kunnat styra eller operera i under tiden sedan dess, råder dock idag en tämligen stor och utbredd oro för vad som komma skall, såväl bland afghaner som oberoende bevakare.³⁶ En befogad oro enligt bl.a. Amnesty International,³⁷ Human Rights Watch,³⁸ FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter³⁹ och annan expertis.⁴⁰

I ett förhållandevis tidigt skede pekade FN:s högkommissarie på inkommande rapporter om förekomst av summariska avrättningar av civila och medlemmar av de afghanska säkerhetsstyrkorna som lagt ned sina vapen (*hors de combat*), restriktioner av kvinnors rättigheter, rekrytering av barnsoldater och repression riktad mot oliktankande och fredliga demonstranter.⁴¹ Sedan 15 augusti har dock talibanrörelsen gjort ett antal utfästelser om generell amnesti för alla f.d. regeringsanställda, respekt för kvinnors rättigheter i enlighet med sharialagen,

³¹ The Guardian, 2021-08-29, *US forces strike against ISKP suicide bombers in Kabul, officials say*, [url](#)

³² AP, 2021-09-20, [url](#)

³³ Se vidare, FDD's Long War Journal, 2021-09-20, [url](#); Aljazeera, 2021-09-18, [url](#); AP, 2021-09-20, [url](#)

³⁴ EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation Update*, 2021-06, s. 29, [url](#). Se vidare, The Atlantic, *This Is Not the Taliban 2.0*, 2021-08-18, [url](#); Migrationsverket, *Migrationsanalys, Hazarer i Afghanistan (version 2.0)*, 2021-05-11, [url](#)

³⁵ En högst auktoritär islamistisk-teokratisk (*deobandi*) regim som (brett omvittnat) praktiserade systematisk repression och kraftfulla inskränkningar av bl.a. kvinnors, barns och minoriteters mänskliga rättigheter.

³⁶ Migrationsanalys kommentar.

³⁷ Se vidare, Amnesty International (AI), *The fate of thousands hanging in the balance: Afghanistan's fall into the hands of the Taliban*, 2021-09-21, [url](#)

³⁸ Se vidare, HRW, *With Taliban in Power, Only International Action Can Save Afghans*, 2021-09-14, [url](#), jämte annan inkommande rapportering via HRW, *Countries: Afghanistan*, [site] [url](#)

³⁹ Se vidare, UN High Commissioner for Human Rights/OHCHR, *31st Special Session of the Human Rights Council: The serious human rights concerns and situation in Afghanistan*, 2021-08-24, [url](#)

⁴⁰ Jfr t.ex. The Conversation, *The 'new' Taliban regime in Afghanistan: different methods but the same political goal*, 2021-09-06, [url](#); The Atlantic, 2021-08-18, [url](#); Financial Times, *Who are the Taliban 2.0?*, 2021-08-16, [url](#); Politico, *Taliban 2.0: Older, media-savvy and still duplicitous*, 2021-08-20, [url](#); Danish Institute for International Studies (DIIS), *Taliban 2.0. - What they say*, 2021-09-06, [url](#)

⁴¹ UN High Commissioner for Human Rights/OHCHR, 2021-08-24, [url](#)

att journalister ska skyddas etc.⁴² Frågan är hur de i praktiken kommer att agera nu och framöver, med hänsyn tagen till att det övergripande politiska målet fortfarande är ett islamiskt emirat.⁴³ Enligt vissa ledande experter kan även det nuvarande talibanstyret komma att utvecklas till något som påminner om "1990-talets mörka tid", eventuellt med vissa modifieringar, men större förändringar riskerar att leda till minskad legitimitet för talibanledarskapet inifrån de egna leden.⁴⁴ Vidare, är den senaste tidens incidenter (offentlig exponering av dödade brottslingar)⁴⁵ och uttalanden om vikten av döds- och kroppsstraff från talibanrörelsen⁴⁶, illavarslande.

I och med slutoffensivens erövringar rapporterades också en rad fundamentala fri- och rättigheter ha kränkts – inte minst för afghanska kvinnor och flickor, bl.a. rätten till utbildning, tillträde till hälsovård, rätten till arbete och rörelsefrihet – mot bakgrund av hot om hårda straff från talibanrörelsen för dem som inte fogar sig. I sammanhanget rapporteras om fall där kvinnor pryglats och blivit slagna offentligt p.g.a. "brott mot föreskrivet regelverk"; en kvinnorrättsaktivist blev skjuten till döds av samma skäl i Balkh i början av augusti.⁴⁷ Även Human Rights Watch har inhämtat oroväckande rapportering avseende kränkningar av inte minst högprofilerade kvinnors rättigheter i Herat.⁴⁸

Vidare uppges en rad andra människorättsförsvarare, civilsamhällesaktivister och journalister ha gjorts till måltavlor för talibaners och andra extremisters våld. Här finns en rad exempel på mord och andra former av övergrepp från bl.a. Helmand, Kabul, Kandahar, Ghazni, Herat, Nangarhar och Parwan.⁴⁹ På samma tema, lyfter Amnesty International (AI) i september också en rad exempel på incidenter där talibanrörelsen slagit ned på kvinnors och flickors rättigheter, på människorättsförsvarare, demonstrations- och yttrandefrihet i allmänhet samt repressalier mot f.d. statsanställda m.fl. Enligt AI befinner sig många människorättsförsvarare nu gömda i fruktan för sina liv.⁵⁰ En ytterligare kategori som lever i fruktan f.n. är kulturarbetare, exempelvis musiker. Till dags dato har talibanstyret inte officiellt uttalat sig om huruvida musik, till skillnad från under tidigare talibanregim, kommer att vara tillåtet, men det förekommer redan rapporter om trakasserier och musiker som förbereder sin flykt.⁵¹ Vidare har det kommit uttalanden från talibanrörelsen om att kvinnor kommer förbjudas att utöva idrott. Det har ännu inte tagits något formellt beslut i frågan,⁵² men kvinnliga idrottare i landet

⁴² Se t.ex. AI, 2021-09-21, s. 3, [url](#)

⁴³ Se vidare, The Conversation, 2021-09-06, [url](#)

⁴⁴ Financial Times, *Who are the Taliban 2.0?*, 2021-08-16, [url](#). Jfr. t.ex. Newlines Magazine, 2021-09-03, [url](#); AP, 2021-09-20, [url](#)

⁴⁵ Se t.ex. AP, *Taliban hang body in public; signal return to past tactics*, 2021-09-25, [url](#)

⁴⁶ Se t.ex. AP, *Taliban official: Strict punishment, executions will return*, 2021-09-23, [url](#)

⁴⁷ UN Secretary-General, 2021-09-08, III, p. 39–41, [url](#)

⁴⁸ HRW, *Afghanistan: Taliban Abuses Cause Widespread Fear*, 2021-09-23, [url](#)

⁴⁹ UN Secretary-General, 2021-09-08, III, p. 42–43, [url](#)

⁵⁰ Se vidare, AI, 2021-09-21, s. 6 ff, 25–26, [url](#)

⁵¹ Se t.ex. vidare, AP, 2021-09-25, [url](#)

⁵² UN Human Rights Council, *Afghanistan: UN experts deplore women sports ban, call for vigorous response*, 2021-09-14, [url](#);

lever nu i fruktan. En del av dem har redan lämnat landet eller lever gömda på grund av hotelser.⁵³

Journalister, mediefarbetare och företrädare för de mänskliga rättigheterna, tillhör de kategorier som redan innan regimskiftet var utsatta. Det framgår bland annat av rapportering från UNAMA avseende perioden januari 2018–januari 2021.⁵⁴ Av [rapporten](#) framgår att antalet angrepp mot gruppen verkade ha ökat redan under denna period. Det handlade om hot, men även riktade angrepp med dödlig utgång – oftast utan att någon tog på sig ansvaret.

EASO belyser i en rapport från september 2021 kortfattat situationen i närtid för personer ur denna grupp. Vad gäller journalister och medier framkommer att talibanerna utlovat pressfrihet och inrättat en kommitté med ansvar för journalister och mediefarbetares säkerhet. Trots det förekommer rapporter om att personer inom media ska ha eftersökts i sina hem och utsatts för våldsamma ingripanden. I ett upprop⁵⁵ genom Journalister utan gränser (RSF) uttrycker över 100 anonyma journalister och mediefarbetare oro över att pressfrihet och medipluralism i Afghanistan riskerar att försvinna. Många av dem är fortsatt verksamma i Afghanistan, medan andra lever gömda eller har lämnat landet.⁵⁶ Journalister utan gränser har på sin webbplats flera uppdaterade artiklar om situationen i Afghanistan. De handlar exempelvis om riktlinjer som talibanregimen nyligen infört för medier, situationen för kvinnor inom journalistik samt rapportering om journalister och mediefarbetare som behandlats illa av talibaner.⁵⁷ Även en ny dansk rapport lyfter situationen för bland annat journalister och personer som arbetar med mänskliga rättigheter. Deras rapportering är i huvudsak samstämmig med EASO:s. I rapporten ges ett exempel där två anhöriga till en journalist dödsats respektive skadats i anslutning till att talibaner sökt genom deras hem. I rapporten intervjuas en dansk journalist som varit verksam i Afghanistan. Han menar att talibanrörelsen uppfattar att mänskliga rättigheter undergräver islam och att företrädare för de mänskliga rättigheterna utgör en förlängning av den amerikanska ockupationen.⁵⁸

⁵³ BBC Sport, 2021-09-23, [url](#); The Guardian, *Afghan women to be banned from playing sport, Taliban say*, 2021, 09-08, [url](#)

⁵⁴ UNAMA, *Special Report: Killing of Human Rights Defenders, Journalists and Media Workers in Afghanistan 2018-2021*, 2021-02-14, [url](#)

⁵⁵ RSF, *More than 100 anonymous Afghan journalists have issued an urgent appeal to the international community through Reporters Without Borders (RSF)*, 2021-09-17, [url](#)

⁵⁶ EASO, 2021-09-09, st. 1.1.4, [url](#)

⁵⁷ RSF, *Afghanistan*, [site] [url](#)

⁵⁸ DIS, 2021-09-01, s. 24, [url](#)

5 Situationen för vissa potentiella riskgrupper

5.1 Tjänstgörande vid afghanska staten samt deras anhöriga

Situationen för personer som har tjänstgjort eller haft samröre med olika delar av den tidigare afghanska staten har länge varit uppmärksammas. I detta avsnitt avses med den afghanska staten olika myndigheter och funktioner, inklusive den nationella armén och olika aktörer inom rätts- och säkerhetssektorn.

Talibanrörelsen har i bland annat presskonferenser uppgett att de söker fred och försoning med tidigare meningsmotståndare. Hur detta kommer se ut på längre sikt och om det kommer att efterlevas av hela rörelsen är svårt att uttala sig om idag och är något som måste följas framöver. Talibanerna har i vissa uttalanden uppmanat offentligt anställda att återvända till sina arbeten och sagt att de inte behöver frukta repressalier. Enligt Migrationsanalys kan en förklaring till detta vara att talibanregimen behöver upprätthålla den offentliga sektorn.

UNAMA har under lång tid följt säkerhetsläget i Afghanistan. I sin [halvårsrapport](#), publicerad i juli 2021, uttryckte de oro över det fortsatta riktade våldet mot civila från väpnade grupper (exempelvis talibanrörelsen och ISKP). Det drabbade bland annat anställda inom det offentliga, men även försvarare av de mänskliga rättigheterna, hjälparbetare med flera.⁵⁹

Det är svårare att bilda sig en uppfattning om situationen kring maktövertagandet, hur det är idag och hur det kommer se ut framöver. Gällande de månader som föranledde maktövertagandet finns vissa rapporter om att personer inom lokal politisk administration och deras anhöriga ska ha dödats. Det finns också andra rapporter om repressalier mot anställda och tidigare offentligt anställda, liksom personer vilka uppfattas vara anhängare till den tidigare politiska administrationen.⁶⁰

En välinitierad Afghanistankännare konstaterar i en opinionsartikel från mitten av augusti 2021 att det ser olika ut i olika delar av landet. Under tiden som ledde fram till maktövertagandet noterar hon att det förekom exempelvis rapporter om att lokala talibangrupper i Kunduz försökt övertala offentligt anställda att återvända till sina arbeten, medan det från delar av Ghazni kom rapporter om att talibangrupper hämnades på personer som associerades med regeringen eller säkerhetsstyrkor.⁶¹

Även personer med kopplingar till rätts- och säkerhetssektorn i Afghanistan ska ha avrättats i veckorna kring maktövertagandet. Det finns också enstaka rapporter om att anhöriga till personer med denna profil ska ha utsatts för illabehandling.⁶² I en dansk [rapport](#) framgår att talibanrörelsen i anslutning till maktövertagandet utfört summariska avrättningar av aktiva och tidigare anställda inom den afghanska armén respektive polisen. Personer inom armén och

⁵⁹ UNAMA, 2021-07-26, s. 5, [url](#)

⁶⁰ DIS, 2021-09-01, s. 22, [url](#)

⁶¹ The New York Times, *How Will the Taliban Rule This Time?*, 2021-09-07, [url](#)

⁶² EASO, 2021-09-09, s. 16, [url](#)

polisen lyfts av en källa fram som särskilt utsatta då de varit direkt involverade i striderna med talibanrörelsen. Hur talibanrörelsen behandlat soldater och poliser som lagt ned sina vapen verkar variera i olika delar av landet.⁶³ I en [EASO-rapport](#) från 2020 finns information om hur våld drabbat personer inom den tidigare afghanska armén och regeringslojala grupperingar. Där finns också exempel på hur kvinnor inom armén, anhöriga till soldater, offentligt anställda och personer som uppfattas stötta det dåvarande politiska styret drabbats.⁶⁴

I en [rapport](#) från EASO publicerad i september 2021 redogörs kortfattat för situationen i när-tid för personer med kopplingar till den tidigare politiska administrationen. Med hänvisning till uppgifter från en norsk organisation rapporteras att talibanregimen listat och eftersökt personer med anknytning till den tidigare politiska administrationen (och internationella styrkor). Eftersökningar ska bland annat ha skett i bostäder i flera provinser, vid polisstationer och vid moskéer. Personer med centrala positioner inom polis och militär ska ha varit av särskilt intresse.⁶⁵ En företrädare för den norska organisationen menade att ett stort antal sådana individer utsatts för målinriktade angrepp av talibanrörelsen och angav hotbilden som "kristallklar". Den norska organisationen uttryckte vidare, utifrån innehållet i ett brev som uppges komma från talibanrörelsen, en farhåga om att eftersökta personer som inte överlämnar sig istället kommer se sina anhöriga gripas, förhöras och bestraffas i deras ställe.⁶⁶

Uppgifterna från den norska organisationen har kritiserats och beskrivits som överdrivna och onyanserade. En välinitierad Afghanistankännare, knuten till Afghanistan Analysts Network, menar att det finns exempel där civila, soldater i den nationella armén och anhängare till andra väpnade grupper avrättats i anslutning till att talibanerna tog makten i landet - men det saknas i nuläget indikationer på ett mönster av systematiska avrättningar eller arresteringar. En företrädare för norska försvaret uppger att han har mottagit överifierade rapporter om att personer inom de afghanska säkerhetsstyrkorna eftersökts i sina hem, men även andra uppgifter som tyder på att de som övergett sina uppdrag kunnat återvända till sina bostäder och leva utan större problem.⁶⁷

Afghanistan Analyst Network [rapporterar](#) i början av september 2021 bland annat om situationen för personer med kopplingar till rätts- och säkerhetssektorn. Enligt deras uppgifter har en del tidigare säkerhetstjänstemän på mellannivå och högre nivå sakta och försiktigt börjat återvända till sina hem. En tjänsteman på hög nivå inom säkerhetssektorn berättar att han kapitulerade och sedan, som det får förstås, tvingades spendera ett antal dagar med en ledare inom talibanrörelsen, innan han kunde återvända till sitt hem i Kabul. Samma sak ska ha hänt personer i motsvarande roll i andra provinser. Den tidigare tjänstemannen uppger att han genom tjänstgöring i olika delar av landet har haft en personlig hotbild riktad mot sig från de lokala talibaner som varit aktiva i dessa områden. Han är nu mer orolig för att utsättas

⁶³ DIS, 2021-09-01, s. 23, [url](#)

⁶⁴ EASO, *Afghanistan: Anti-Government Elements (AGEs)*, 2020-08-10, s. 22–24, [url](#)

⁶⁵ EASO 2021-09-09, s. 16, [url](#)

⁶⁶ BBC News, *Afghanistan: Taliban carrying out door-to-door manhunt, report says*, 2021-08-20, [url](#)

⁶⁷ Norge, Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Talibans maktovertakelse*, 2021-09-02, s. 20–21, [url](#); *Morgenbladet*, *Stempler norsk «FN-rapport» om Talibans grusomheter som overdrevet og farlig*, 2021-08-27, [url](#)

för hämndaktioner från talibaner längre ner i ledet och som varit verksamma ute i landet än att utsättas för repressalier som är sanktionerade inom det centrala ledarskapet.⁶⁸

Migrationsanalys konstaterar att det i nuläget är svårt att bedöma hur situationen kommer att utvecklas för olika kategorier av anställda inom den tidigare afghanska staten. Medan det talibanska ledarskapet betonat att amnesti ska gälla, återstår att se hur detta kommer se ut i praktiken och om centrala påbud respekteras av olika delar av rörelsen. En aspekt som är viktigt att beakta är att strider på olika nivåer under lång tid pågått mellan talibanrörelsen och andra aktörer samt den tidigare afghanska staten, och att det nu när maktförhållandena har förändrats finns risk för hämndaktioner från talibanrörelsen mot individer med kopplingar till den tidigare staten som inte nödvändigtvis är sanktionerade centralt. Vidare är det svårt att hitta detaljerad information om situationen för anhöriga. Det finns exempel där anhöriga till statstjänstemän utsatts för repressalier och till och med riktat våld med dödlig utgång, men det är svårt att säga hur pass vanligt det är och vilka anhöriga som är av intresse. Utifrån den än så länge begränsade rapporteringen som finns tillgänglig så förefaller det i första hand, men inte uteslutande, vara personer som varit mer direkt involverade i att bekämpa talibanrörelsen, exempelvis vid polisen, militären eller anställda vid vissa ministerier, som drabbats av repressalier. Det saknas i nuläget information som tyder på att angreppen är storskaliga eller systematiska. I sammanhanget är det viktigt att understryka det komplexa informationsläget och de farhågor som lyfts i andra delar av denna rapport.

5.2 Tjänstgörande vid internationella styrkor och organisationer samt deras anhöriga

Situationen för personer som har tjänstgjort för, eller haft samröre med, internationella styrkor och organisationer i Afghanistan har länge varit uppmärksammas. I detta avsnitt tolkas organisationer brett och avser exempelvis ambassader, FN-organ och andra liknande organisationer och internationella företag.

Personer som tjänstgjort för internationella styrkor och organisationer tillhör en grupp som många länder har prioriterat att tillsammans med sina familjer evakuera från Afghanistan. Det rör exempelvis personer som stöttat internationella styrkor som tolkar, lokalanställd personal vid ambassader och andra personer med en profil som medför att de bedömts vara viktiga att föra ut ur Afghanistan.⁶⁹ För denna grupp, i likhet med personer som arbetat för den tidigare afghanska staten, så har talibanregimen understrukt amnesti. I likhet med ovan är det emellertid också här viktigt att följa utvecklingen framöver.

UNAMA publicerade i februari 2021 en [rapport](#) med särskilt fokus på riktade attentat med dödlig utgång mot människorättsförsvarare, journalister och medarbetare. Medan rapporten i stor utsträckning handlar om personer verksamma vid afghanska organisationer så finns även exempel på drabbade vid internationella organisationer. Tidigare var det mer vanligt att förövare tog på sig attacker (och då vanligast ISKP) mot de här grupperna, men under senare tid har angriparen ofta förblivit okänd.⁷⁰

⁶⁸ Afghanistan Analyst Network, *The Moment in Between: After the Americans, before the new regime*, 2021-09-01, [url](#)

⁶⁹ Reuters, *Factbox: Evacuations from Afghanistan by country*, 2021-08-30, [url](#)

⁷⁰ UNAMA, 2021-02-01, s. 7–11, [url](#)

I en [rapport](#) från EASO, publicerad i september 2021, redogörs kortfattat för situationen i när-tid för personer med kopplingar till den tidigare politiska administrationen och internationella styrkor. Som ovan nämnts hänvisas till uppgifter från en norsk organisation om att talibanregimen listat personer med anknytning till internationella styrkor (och den tidigare politiska administrationen) och att dessa eftersöks och riskerar repressalier. Även anhöriga riskerar att uppmärksammas.⁷¹ Som tidigare noterats saknas dock indikationer på mönster av storskaliga systematiska avrättningar eller arresteringar.⁷²

Från veckorna kring maktövertagandet finns rapporter om att personer som arbetat som tolkar utsatts för dödshot och våldsamma attacker.⁷³ Det finns även viss rapportering om att anhöriga till tolkar ska ha utsatts för övergrepp. CNN har tagit del av tre brev som talibanrörelsen ett par månader innan maktövertagandet skickat till en person som är anhörig till en tolk som tjänstgjort för de amerikanska styrkorna. Den anhöriga brodern i detta fall anklagas för att ha hjälpt amerikanerna och för att ha skyddat sin bror.⁷⁴ EASO publicerade i augusti 2020 en [rapport](#) om regeringsfientliga grupper i Afghanistan. Där framgår bland annat att talibanrörelsen i ett uttalande i augusti 2018 kommunicerat att utländska trupper fortsatt var ett prioriterat mål. I uttalandet lyftes bland annat afghanska tolkar fram som ansvariga för att afghaner förlorat livet, och stridande talibaner uppmanades att döda dem. I rapporten finns några kortfattade exempel från de senaste åren där tolkar för de internationella styrkorna dödsdöts.⁷⁵ En annan [rapport](#) från EASO, publicerad i december 2017, redogör för riktat våld mot tolkar med dödlig utgång. I rapporten finns även resonemang kring utsatthet för olika grupper som tjänstgör för eller nära internationella styrkor; där anges till exempel tolkar och vakter vara mer utsatta än personer som arbetar med underhåll eller leveranser.⁷⁶

I en dansk [rapport](#) redogörs kortfattat för situationen avseende afghaner med kopplingar till internationella styrkor eller organisationer. I rapporten förs resonemang kring utsatthet och en källa menar att det kan vara av betydelse vilken organisation en person arbetat för. Som exempel ges att en person som arbetat för amerikanska ambassaden troligtvis löper högre risk än en person som arbetat för FN. Det finns exempel på detta från tiden då talibanrörelsen tog makten i landet. Det handlar exempelvis om avrättningen av en afghansk tolk som tidigare tjänstgjort för amerikanska styrkor, en attack av talibanrörelsen mot ett UNAMA-kontor, vari två vakter skadades, samt en ISKP-attack mot minröjare som var anställda av en internationell NGO, vari tio personer dödades och tolv skadades.⁷⁷

Bertelsmann Stiftung skriver i en [rapport](#) från 2020 att det då fanns nästan 2 100 internationella och nationella NGO:er i Afghanistan. De noterar att den dåvarande politiska administrationen trots vissa hårda restriktioner inte begränsade organisationernas verksamhet. Däremot hade de det svårare i områden där talibanrörelsen eller ISKP hade inflytande och där de i

⁷¹ EASO, 2021-09-09, s. 16, [url](#); BBC News, *Afghanistan: Taliban carrying out door-to-door manhunt, report says*, 2021-08-20, [url](#)

⁷² Norge, Landinfo, 2021-09-02, s. 20–21, [url](#); Morgonbladet, 2021-08-27, [url](#)

⁷³ EASO, 2021-09-09, s. 16, [url](#)

⁷⁴ CNN, *Taliban issue death sentence for brother of Afghan translator who helped US troops, according to letters obtained by CNN*, 2021-08-23, [url](#)

⁷⁵ EASO, 2020-08-10, s. 26–27, [url](#)

⁷⁶ EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, 2017-12-12, s. 35, [url](#)

⁷⁷ DIS, 2021-09-01, s. 20–21, [url](#)

större utsträckning mötte repression och begränsade rättigheter.⁷⁸ Sveriges Utrikesdepartement [rapporterade](#) samma uppgifter i december 2018 och uppgav samtidigt att regeringsfientliga grupper (som det får förstås exempelvis talbangrupper) utgjorde ett hot mot människorättsförsvarare.⁷⁹

I en [opinionsartikel](#) i The Guardian i början av september 2021 skriver en ledande företrädare för Norwegian Refugee Council (NRC) om möjligheterna att framöver verka i Afghanistan. För att kunna bedriva verksamhet menar hon att det är viktigt att föra dialog med talibanregimen. NRC har i flera provinser där de är verksamma haft avstämningar med talbangrupper. De har genomgående haft en positiv inställning till att NRC:s verksamhet fortsätter. Företrädaren menar dock att det finns stora utmaningar i att återuppta arbetet och en av dem är att afghaner inom den humanitära sektorn känner en stor oro för sin säkerhet och framtid.⁸⁰ Det finns också en oro för i vilken utsträckning kvinnor verksamma inom den humanitära sektorn kommer kunna återgå till sin sysselsättning. Garantier gällande deras säkerhet och rätt att arbeta självständigt krävs för att organisationers verksamhet ska kunna återupptas fullt ut. I mer traditionella eller konservativa delar av Afghanistan är humanitära organisationers verksamma kvinnor avgörande för att kunna nå ut till kvinnor i samhället. Avgörande är om löften från det talibanska ledarskapet kommer att följas på lokal nivå.⁸¹

Migrationsanalys konstaterar att situationen för personer med kopplingar till internationella styrkor och organisationer är snarlik den för de med kopplingar till den tidigare afghanska staten. Även här är det viktigt att noga följa hur utfästelser från ledarskiktet i talibanregimen kommer följas i praktiken och beakta vilken inverkan maktskiftet får på exempelvis personliga vendettor. Det är svårt att hitta information om situationen för anhöriga, men också kring situationen för personer som arbetat vid ambassader och internationella företag. För att kunna ta ställning till vilka eventuella reaktioner en person riskerar att möta är det viktigt att inte endast fokusera på vilken organisation personen varit knuten till, utan också vilket uppdrag och position personen har haft och om det finns anledning att anta att de ägnat sig åt verksamhet som talibanrörelsen uppfattar som kontroversiell eller i strid med deras normer och värderingar. Det saknas i nuläget information som tyder på storskaliga systematiska angrepp mot personer som tjänstgjort för internationella styrkor eller organisationer. I sammanhanget är det viktigt att understryka det komplexa informationsläget och att personer som varit verksamma för exempelvis de internationella styrkorna under lång tid haft en profil som medfört risker.

5.3 Kvinnor

Under 90-talets talibanregim begicks åtskilliga människorättsbrott mot kvinnor, bland annat stening, offentlig misshandel, avrättning och ingripande/bestrafning för olämplig klädsel. Sedan talibanernas återkomst till makten den 15 augusti 2021 har rörelsen genom åtskilliga

⁷⁸ Bertelsmanns Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Afghanistan*, 2020-04-29, s. 11, [url](#)

⁷⁹ UD, *Afghanistan - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018*, 2019-06-18, s. 6–7, [url](#)

⁸⁰ The Guardian, *Beyond Kabul, a humanitarian crisis is developing in Afghanistan*, 2021-09-05, [url](#)

⁸¹ The New Humanitarian, *For some NGOs, female staff guarantees are a red line for continuing Afghan aid*, 2021-09-17, [url](#)

presskonferenser och uttalanden lovat att respektera kvinnors rättigheter i enlighet med rörelsens tolkning av islam.⁸² Det är dock fortsatt oklart vad detta kommer att innebära i praktiken och hur situationen för kvinnor kommer att utvecklas framöver när det gäller exempelvis flickors/kvinnors rätt till utbildning och arbete, rörelsefrihet, politiskt deltagande etc. Vissa inledande åtgärder kan dock observeras, vilka indikerar en utveckling mot allt fler inskränkningar.

Strax efter maktskiftet uppmanades kvinnor att temporärt stanna i sina hem av företrädare för talibanrörelsen. Talesmannen Zabihullah Mujahid förklarade detta som nödvändigt för kvinnors säkerhet eftersom många talibanska fotsoldater inte kunde förväntas behandla kvinnor på ett civiliserat sätt, innan de först fått utbildning. Vissa bedömare konstaterade i sammanhanget att liknande uttalanden även gjordes av talibanrörelsen när de kom till makten på 90-talet. Kvinnor uppmanades även då att stanna i sina hem temporärt, med löften om att senare åtnjuta större frihet när deras säkerhet förbättrats, vilket dock aldrig skedde.⁸³

Kvinnor som är anställda inom hälsosektorn har undantagits talibanernas påbud till kvinnliga statsanställda att stanna hemma från sina arbeten.⁸⁴ I mitten av september uttalade den tillförordnade borgmästaren i Kabul att endast statsanställda kvinnor med arbeten som ej kan ersättas med män för närvarande tillåts arbeta i staden. Borgmästaren uppgav även att beslutet om att kvinnliga statsanställda ska stanna hemma gäller tills vidare beslut i frågan fattas.⁸⁵

När det gäller utbildning har talibanrörelsen, sedan de tog makten, uttalat att flickor och kvinnor kommer att kunna studera, men att könssegregerad utbildning och särskild klädkod kommer att gälla.⁸⁶ Det ska dock noteras att de flesta skolor i Afghanistan redan tidigare varit könssegregerade,⁸⁷ även om manliga och kvinnliga studenter tidigare fått studera tillsammans på exempelvis universitet.⁸⁸ Den nu tillförordnade utbildningsministern har vidare uttalat att läroplanen kommer att ses över så att den inte strider mot islamiska, nationella och historiska värderingar.⁸⁹ Ett dekret har därefter antagits av utbildningsministeriet som anger att kvinnor på college eller universitet måste bära svart abaya, niqab och handskar. Dekretet omfattade också påbud om könssegregering inom utbildning.⁹⁰

När skolor omfattande klass 7–12 nyligen öppnade igen var det bara pojkar som kallades tillbaka. De nya talibanmyndigheterna sa inget om flickor i samband med öppnandet. Detta har väckt farhågor om att flickors skolgång på högre nivå i praktiken kommer att förbjudas. Under 90-talets talibanregim var skolgång för flickor inte tillåtet,⁹¹ men det utfärdades aldrig

⁸² AI, 2021-09-21, s. 3 och 6, [url](#)

⁸³ The New York Times (NYT), *Threats and Fear Cause Afghan Women's Protections to Vanish Overnight*, 2021-09-04, [url](#)

⁸⁴ BBC News, *Afghanistan: Taliban announce new rules for female students*, 2021-09-12, [url](#)

⁸⁵ The Guardian, *Kabul government's female workers told to stay at home by Taliban*, 2021-09-19, [url](#)

⁸⁶ BBC News, 2021-09-12, [url](#)

⁸⁷ Human Rights Watch (HRW), *I Won't Be a Doctor, and One Day You'll be Sick, Girls' Access to Education in Afghanistan*, 2017-10-17, [url](#)

⁸⁸ Al Jazeera, *Taliban says women can study in gender-segregated universities*, 2021-09-12, [url](#)

⁸⁹ BBC News, 2021-09-12, [url](#)

⁹⁰ AI, 2021-09-21, s. 8, [url](#)

⁹¹ Vissa flickskolor bedrevs dock även under talibanernas förra regim eftersom talibanerna såg mellan fingrarna i vissa enstaka fall. (Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 22, [url](#))

något formellt förbud om saken. Talibanregimen uppgav då att stängda flickskolor skulle öppnas igen när säkerheten förbättrats, men detta var återigen ett löfte som aldrig infriades, liksom fallet med kvinnors rörelsefrihet.⁹²

När det gäller politiskt deltagande så har företrädare för talibanrörelsen tidigare uppgett att kvinnor inte kan inneha toppjobb inom styret eller i regeringen. Detta bekräftades sedermera när talibanerna tillkännagav sin övergångsregering som helt saknar kvinnor. Den tidigare regeringens kvinnoministerium har vidare avskaffats av talibanerna och istället ersatts med *ministeriet för moral och till förbyggande av osedlighet*.⁹³

Även om stora framsteg gjorts för kvinnors rättigheter sedan den gamla talibanregimen störtades 2001, har dessa framsteg varit ojämnt fördelade och primärt koncentrerade till kvinnor i urbana områden. Situationen för kvinnor på landsbygden, i synnerhet i pashtunska områden, har generellt sett inte påtagligt förändrats, trots ny rättighetslagstiftning.⁹⁴ Omfattningen av könssegregering och inskränkande av kvinnors frihet har tidigare varierat utifrån bland annat geografi, klass och etnicitet med en större frihet generellt sett i städer än på landsbygd.⁹⁵ I konservativa områden är den redan rådande normen att kvinnor inte tillåts lämna hemmet utan att åtföljas av en manlig släkting, oavsett om talibaner styr området eller inte. De flesta progressiva som stöttat kvinnors rättigheter bor i städerna, och de har tidigare kunnat göra detta med stöd av bland annat den internationella närvaron.⁹⁶

Det är därmed, enligt Migrationsanalys bedömning, sannolikt att den nya talibanstaten och dess regelverk avseende fri- och rättigheter, generellt sett, kommer att medföra allra störst förändring för kvinnor som lever i städerna. Vidare kan inskränkningar i kvinnors fri- och rättigheter också särskilt komma att påverka hazarer, enligt Migrationsanalys bedömning. Jämfört med andra befolkningsgrupper sägs hazarkvinnor generellt sett vara minst begränsade av de traditionella normer som inskränker livet för kvinnor, och många av de kvinnor som varit yrkesarbetande utanför hemmet i Kabul är hazarer.⁹⁷

När det gäller talibanrörelsens behandling av kvinnor, har det redan innan maktövertagandet rapporterats om övergrepp, exempelvis förekomsten av tvångsgifte av unga, ogifta kvinnor med talibansoldater under årets talibanoffensiv.⁹⁸ Kvinnor, i egenskap av exempelvis journalister, människorättsaktivister eller i andra framträdande positioner i samhället, har också varit utsatta för riktat våld de senaste åren och i en ökande omfattning sedan Doha-avtalet i februari 2020.⁹⁹ Talibanrörelsen, men även andra aktörer, har anklagats ligga bakom dessa angrepp.¹⁰⁰

⁹² The Guardian, *Taliban ban girls from secondary education in Afghanistan*, 2021-09-17, [url](#)

⁹³ AI, 2021-09-21, s. 9, [url](#)

⁹⁴ Brookings, *The fate of women's rights in Afghanistan*, 2020-09, [url](#)

⁹⁵ Migrationsverket, Lifos, *Temarapport Afghanistan: Hedersproblematik och moralbrott (version 1.0)*, 2018-01-19, s. 7, [url](#)

⁹⁶ DIS, 2021-09-01, s. 37, [url](#)

⁹⁷ Lifos, 2018-01-19, s. 17, [url](#)

⁹⁸ DIS, 2021-09-01, s. 36, [url](#)

⁹⁹ The New York Times, *Targeted Killings Are Terrorizing Afghans. And No One Is Claiming Them*, 2021-02-02, [url](#); UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict, First Quarter Update 1 January to 31 March 2021*, s. 3, [url](#)

¹⁰⁰ Migrationsanalys, 2021-05-11, s 43, [url](#)

Enligt Amnesty har många av de kvinnor som var en del av det förra styret lämnat landet, och det har därefter rapporterats om flera incidenter av hämndaktioner mot deras anställda, kollegor samt familj i hemlandet. Som ett exempel anges en kvinnlig borgmästare i Wardak, vars vakter misshandlats av talibanerna. Det har också rapporterats om hämndaktioner, t.ex. avrättningar av kvinnliga poliser samt hotelser och eftersökningar av vissa kvinnor som arbetat för regeringen, inklusive domare och åklagare. När det gäller rättslig personal har hotelser kommit även från kriminella element och inte enbart från talibanhåll.¹⁰¹ Vad som tillåts för kvinnor och hur de behandlats av talibanerna sedan maktövertagandet har dock varierat på olika platser i landet¹⁰², vilket är i linje med tidigare mönster.¹⁰³

I områden som varit under talibanernas kontroll eller inflytande redan före maktövertagandet den 15 augusti, har det varierat hur vissa centrala talibanpolicyer tillämpats lokalt. Det har exempelvis gällt huruvida flickskolor, sjukvårdskliniker och poliovaccinationer tillåts. Lokala talibanledare har kunnat påverka sådana frågor utifrån egna värderingar. Även om talibanrörelsens regelverk framställs i islamiska termer, med en betoning på att visa den högste ledaren, emiren, lydnad, så har det centrala ledarskapet tidigare haft en pragmatisk inställning gällande implementering av vissa regler lokalt. Det har därmed funnits en acceptans hos ledarskapet för att lokala förhållanden, exempelvis om det är ett djupt konservativt område eller ett område med högre utbildningsnivå, har haft påverkan när det gäller tillämpningen av olika regler.¹⁰⁴ Det är oklart om lokal variation fortsatt kommer att råda eller om talibanrörelsen nu i central maktposition kommer kräva en större efterlevnad och enhetlighet i landet som helhet. Enligt Migrationsanalys bedömning kan det dock bli svårt för talibanregimen att genomdriva en helt enhetlig implementering med tanke på den komplexitet och de stora regionala variationer som kännetecknar Afghanistan.¹⁰⁵

Det står också klart att de senaste två decenniernas utveckling har bidragit till att skapa en ny generation kvinnor (främst i städerna) som åtnjuter skolgång och andra rättigheter och som troligen inte enkelt kommer att ge upp dessa rättigheter.¹⁰⁶ Kvinnor, i ett antal städer, påbörjade också demonstrationer efter att talibanerna tagit makten med krav på respekt för kvinnors rättigheter och för en inkluderande regering som speglar landets mångfald. Vissa av dessa protester tilläts fortskrida fredligt medan andra blev kvästa genom våld av talibanrörelsen. Demonstranter har blivit misshandlade, hotade och utsatta för tårgas.¹⁰⁷ Kvinnor i Herat var bland de första att organisera protester. Den andra protesten som hölls där möttes med våld och två män som deltog ska ha dödats och ett antal personer skadades när talibanerna sköt för att skingra folkmassorna. Talibanerna förbjöd därefter demonstrationer som inte först fått tillstånd från Justitiedepartementet. Kvinnor i Herat som intervjuats av Human Rights Watch menar att talibanrörelsen sökt efter kvinnorrättsaktivister och andra högprofiletrade kvinnor i staden. En kvinna hade sett sitt namn på ett flygblad, och en annan berättade att talibaner approacherat ett bostadsområdes äldste med en lista över kvinnor som de ville

¹⁰¹ AI, 2021-09-21, s. 9f, [url](#)

¹⁰² DIS, 2021-09-01, s. 1, [url](#)

¹⁰³ The New York Times, *Opinion. This is what Taliban control looks like in 2021*, 2021-08-17, [url](#)

¹⁰⁴ Overseas Development Institute (ODI), *Life under the Taliban shadow government*, 2018-06, s. 27, [url](#)

¹⁰⁵ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 29, [url](#)

¹⁰⁶ Norge. Landinfo, 2021-09-02, s. 18, [url](#)

¹⁰⁷ AI, 2021-09-21, s. 9f, [url](#)

ha hjälp med att finna. Kvinnorna på listan var journalister, MR-aktivister, personer som arbetat för regeringen eller stora organisationer samt personer som kritiserat talibanrörelsen.¹⁰⁸

När det gäller kvinnors rörelsefrihet har talibanernas talesman Zabihullah Mujahid uttalat att det uppstått missförstånd gällande talibanernas syn på kvinnors behov av en mahram (en manlig släktings eskort) när de rör sig utanför hemmet. Enligt Mujahid kommer detta krävas endast för kvinnor när de ska resa mer än tre dagar och inte vara ett krav när de ska gå till skola, arbete eller uppsöka sjukvård.¹⁰⁹ Hittills finns dock exempel på kvinnor som hindrats i sina ärenden utanför hemmet av talibanmedlemmar, trots uttalanden om att det inte ska krävas för dagliga aktiviteter. Vissa talibanmedlemmar har här visat sig av annan åsikt vilket väcker farhågor om den centrala talibanledningens både vilja och förmåga att kontrollera sina medlemmar lokalt. Frågan om hur det kommer bli med krav på mahram är något som särskilt oroar vissa kvinnor, eftersom det exkluderar dem från mycket av det offentliga livet och hindrar deras utbildning, yrkesarbete och sociala liv. Det gör det också svårare för kvinnor att söka sjukvård och gör dem helt beroende av manliga släktingar. Det hindrar dem även från att söka hjälp från våld i hemmet.¹¹⁰ Det ska dock även här noteras att kravet om mahram sedan länge i praktiken redan återfinns i många områden av Afghanistan.¹¹¹

5.4 Hazarer

Afghanistans shiaminoritet, hazarerna, har under de senaste åren varit utsatta för sekteristiskt motiverat våld, framförallt i huvudstaden Kabul.¹¹² ISKP är den aktör som bedömts ligga bakom merparten av detta våld.¹¹³ Efter offensiver¹¹⁴ mot ISKP under 2019 och 2020, minskade antalet civila offer som tillskrevs ISKP,¹¹⁵ men vid halvårsskiftet 2021 noterades återigen en ökning, till följd av sekteristiska angrepp. Under första halvåret 2021 dokumenterade UNAMA tjugo olika angrepp som riktades mot shiamuslimer/hazarer och resulterade i 500 civila skadade eller dödade. En stor självmordsattack som skördade många offer riktades mot en flickskola i ett hazardominerat område i Kabul. De andra angreppen omfattade skjutningar samt sprängladdningar mot bussar och andra fordon som framförde hazarer.¹¹⁶

ISKP har även efter talibanernas maktövertagande tagit på sig ansvaret för ett antal attacker, däribland bombdådet vid flygplatsen mot civilpersoner under evakueringen i Kabul.¹¹⁷ Ytterligare bombdåd som gruppen nyligen tagit på sig i bland annat Kabul och Jalalabad synes ha varit riktade mot talibanmål.¹¹⁸

¹⁰⁸ HRW, 2021-09-23, [url](#)

¹⁰⁹ The New York Times, *The Taliban wants to forget the past, a leader tells The Times, but there will be some restrictions*, 2021-09-07, [url](#)

¹¹⁰ HRW, 2021-09-23, [url](#)

¹¹¹ DIS, 2021-09-01, s. 37f, [url](#)

¹¹² Migrationsverket, Migrationsanalys, *Hazarer i Afghanistan (version 2.0)*, s. 37ff, 2021-05-11, [url](#)

¹¹³ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 42, [url](#)

¹¹⁴ Offensiver mot gruppen genomfördes av både afghanska säkerhetsstyrkor med internationellt stöd samt av talibanrörelsen. s. 41, [url](#)

¹¹⁵ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 41, [url](#)

¹¹⁶ UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Update: 1 January to 30 June 2021*, s. 5, 2021-07-26, [url](#)

¹¹⁷ UN News, *UN condemns 'abhorrent' terrorist attack at Kabul airport*, 2021-08-27, [url](#)

¹¹⁸ Al Jazeera, 2021-09-18, [url](#)

ISKP:s angrepp mot hazarer på senare år har bland annat föranletts av att shiamuslimer betraktas som apostater (avfällingar) och därmed utgör ett legitimt mål enligt gruppen. Ytterligare orsaker som förts fram är hazarernas nära förhållande till Iran samt deras tidigare stöd till Iran i kampen mot IS i Syrien.¹¹⁹ Enligt Migrationsanalys bedömning kommer ISKP även fortsättningsvis betrakta shiamuslimer/hazarer som ett legitimt mål i Afghanistan. Det återstår dock alltjämt att se hur ISKP:s kapacitet och prioriterade mål kommer att påverkas av talibanrörelsens maktövertagande. Det finns därtill andra militanta, anti-shiitiska grupper i Afghanistan som potentiellt kan få utökat manöverutrymme i den talibanska staten, vilket skulle kunna medföra en ökad risk för shiamuslimer/hazarer. Utvecklingen i detta avseende är dock ännu mycket osäker och måste därför följas noggrant framöver.

När det gäller talibanrörelsens förhållande till hazarer så har ett fåtal hazarer anslutit sig till rörelsen på senare år, trots en historisk fiendskap som bland annat har sin grund i ett antal massakrer som genomfördes mot hazarer under talibanernas förra regim.¹²⁰

Under konfliktåren efter 2001 har dock hazarer primärt drabbats av riktat våld från talibanrörelsen när de haft en specifik profil som utpekats som måltavla av rörelsen, exempelvis medlemmar av landets säkerhetsstyrkor, personer som samarbetar med internationella styrkor, olika myndighetspersoner eller personer som på annat sätt visat sig i opposition mot rörelsen eller dess målsättningar. Hazarer har generellt sett, på senare år, inte utgjort måltavla för angrepp från talibanrörelsen enkom utifrån sin etniska och religiösa tillhörighet.¹²¹

Talibanrörelsens ledarskap har efter 2001 avhållit sig från våld som sår split mellan folkgrupper och sekter, även om det förekommit kommandanter lokalt med mer sekteristiskt tankegods. Detta har kommit till ytan under vissa konflikthändelser, exempelvis vid talibanangreppet mot hazarbyn Mirza Olang 2017 då angripande upprorsmän gjort anti-shiitiska uttalanden.¹²²

En händelse som möjligen skulle kunna utgöra exempel på liknande angrepp är den massaker på nio civila hazarer som genomfördes under talibanernas offensiv i Malistan, Ghazni, i juli 2021.¹²³ Det ska dock betonas att informationen är begränsad om angriparnas egentliga bevekelsegrunder för tortyren och avrättningarna av civila som där skedde, men det kan konstateras att massakern utfördes i ett hazardominerat område där talibanerna under upprorsåren saknat stöd och fäste.¹²⁴

Många hazarer har under de senaste årens förhandlingsprocess i Doha oroat sig för vad ett politiskt inflytande för talibanrörelsen kan komma att innebära och att rörelsens strikta tolkning av sharia kan utgöra ett hot mot de senaste årens framsteg för hazarer, exempelvis rätten till utbildning och att praktisera shiaislam. Talibanrörelsens hållning under Doha-proces-

¹¹⁹ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 37, [url](#)

¹²⁰ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 28, [url](#)

¹²¹ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 7, [url](#)

¹²² Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 33 och 37f, [url](#)

¹²³ Amnesty International, *Afghanistan: Taliban responsible for brutal massacre of Hazara men – new investigation*, 2021-08-19, [url](#)

¹²⁴ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 29, [url](#)

sen indikerade en fortsatt rigid hållning vad gäller islamisk rätt. Rörelsen insisterade på sunnitisk hanafitisk rätt som enda islamiska rättskälla till grund för fredsförhandlingarna, trots att landets shiaminoritet är anhängare av shiitisk jafaritisk rättstradition.¹²⁵

Många hazarer har under perioden efter 2001 stöttat regeringen och statsbyggnadsprocessen. De har med framgång funnit arbete hos internationella organisationer och inom NGO-sektorn, men även varit framgångsrika aktivister inom civilsamhället.¹²⁶ Detta i kombination med hazarernas shiamuslimska trosuppfattning är, enligt Migrationsanalys, faktorer som potentiellt kan bidra till en ökad sårbarhet för hazarer när talibanrörelsen nu ska utöva myndighet i landet, vilket får antas innebära att de kommer penetrera vissa hazarområden där de tidigare i princip inte haft någon närvaro på senare år. Oaktat vilken hållning det centrala ledarskapet kommer att ha när det kommer till frågor om styre av dessa områden, återstår också att se vilken disciplin ledarskapet kommer att kunna upprätthålla bland sina fotsoldater.

Eftersom det finns ett starkt motstånd mot talibanerna inom hazarbefolkningen är en ytterligare farhåga att hazarisk antitalibansk milis ska mobilisera till väpnat motstånd mot talibanrörelsen framöver. Forskaren Niamatullah Ibrahim uttrycker att ett sådant motstånd vore ett "recept för katastrof", som riskerar att leda till blockad av hazarområden med massvält som följd samt risk för mer utbredda massakrer och hämndaktioner mot hazarbefolkningen.¹²⁷

När det gäller politisk representation kan det i nuläget konstateras att det inte finns någon hazar representerad på ordinarie ministerpost i den nya talibandominerade övergångsregeringen. Nyligen utsågs dock en hazar till vice hälsominister, i samband med att talibanerna tillsatte vice ministerposter och kompletterade den talibandominerade regeringen med vissa personer utanför rörelsen.¹²⁸

Det är ännu för tidigt att säga hur den nya talibandominerade staten kommer att utvecklas samt hur den kommer att påverka situationen för landets hazarbefolkning i olika delar av landet. Det är inte bara frågan om hur talibanstaten eller andra militanta aktörer kommer att agera gentemot hazarer, utan även hur den nya ordningen kan komma att påverka andra utbredda konflikter i det afghanska samhället, såsom markkonflikter och andra privata konflikter. Utvecklingen måste därför följas mycket noggrant.

5.5 Personer som återvänder från Europa

Regimskiftet i Afghanistan innebär att det nu är den tidigare väpnade upprorsaktören talibanrörelsen som innehar makt och myndighetsutövning (inklusive gränskontroll) i landet. Det är en omvälvande förändring och mycket är ännu okänt gällande hur talibanerna i praktiken kommer att utöva makt och förhålla sig till sina medborgare. I nuläget saknas tillgänglig information om hur de talibanska myndigheterna kommer att se på och behandla afghanska medborgare som återvänder till hemlandet efter att ha sökt internationellt skydd i exempelvis Europa.

¹²⁵ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 33, [url](#)

¹²⁶ Migrationsanalys, 2021-05-11, s. 24, 28, [url](#)

¹²⁷ Deutsche Welle (DW), *Afghanistan's repressed minority faces a hostile Taliban*, 2021-09-01, [url](#)

¹²⁸ The New York Times, *Taliban Complete Interim Government, Still Without Women*, 2021-09-21, [url](#)

Vissa uttalanden har gjorts som indikerar att talibanregimen är mån om att inte välutbildade personer flyr landet eftersom deras kompetens behövs i Afghanistan. Detta behov kan eventuellt påverka deras framtida syn och agerande när det gäller mottagande av återvändare – men det återstår alltjämt att se. Det är samtidigt viktigt att notera att det var ett tydligt krav från talibanrörelsen i de intra-afghanska fredsförhandlingarna att ett framtida styre i Afghanistan skulle grunda sig på en strikt tolkning av islam och att sharialagstiftning skulle införas. Det talar enligt Migrationsanalys för att Afghanistan och samhället i stort kommer att vara än mer konservativt och präglad av en strikt tolkning av islam. Förmågan att anpassa sig till förhållandena i Afghanistan kommer sannolikt ha inverkan på vilken uppmärksamhet återvändande ådrar sig eller inte. Det ska dock återigen betonas att det rådande läget i Afghanistan är helt nytt och svårbedömt, och utvecklingen måste följas noggrant för att se hur den nya staten och talibanstyret utvecklas både vad gäller olika regelverk men även tillämpningar av desamma.

Viss vägledning gällande risker kan eventuellt inhämtas utifrån hur talibanrörelsen tidigare sett på återvändare från Europa, vilket bland annat EASO tidigare berört i en skrivelse.¹²⁹

6 Internflyktingar

Vid utgången av 2020 fanns enligt uppskattningar omkring 3 miljoner konfliktorsakade internflyktingar i Afghanistan.¹³⁰ Därefter har uppskattningsvis ytterligare över 630 000 fördrivits internt på grund av konflikt fram till den 5 september 2021, varav omkring 80 procent kvinnor och barn.¹³¹ Under samma period återvände omkring 850 000 afghaner till hemlandet från Iran och Pakistan. Den stora merparten av återvändare kom från Iran och endast en liten andel från Pakistan (under 10 000). Merparten av återvändarna var personer som deporterades, men det fanns också frivilliga återvändare, även efter att talibanrörelsen tagit makten.¹³²

Enligt uppgifter från UNHCR den 20 september 2021 kan omkring 100 000 internt fördrivna afghaner ha återvänt till sina hemorter de allra senaste veckorna. Antalet personer uppges ännu vara obekräftat, men ca 25 000 afghaner rapporteras ha återvänt till områden där UNHCR genomför utvecklingsprojekt till stöd för lokala samhällen.¹³³

Talibanstyret har nyligen efterfrågat stöd från det internationella samfundet för att kunna bistå internflyktingar inför den kommande vintern. Den nya flyktingministern Khalil-ur-Rahman Haqqani talar om brådskande behov och uppger att det exempelvis finns omkring 20 000 internflyktingar som kommit till Kabul, enbart från Panjshirdalen. Enligt flyktingministern bör biståndet gå genom flyktingministeriet och fördelas därifrån. Haqqani återfinns dock på FN:s sanktionslista för bland annat samröre med Al Qaida. Han är även utpekad som global terrorist av USA, med ett pris på sitt huvud, vilket försvårar interaktioner mellan det internationella

¹²⁹ EASO, *COI Query - Afghan nationals perceived as 'Westernised'*, 2020-09-02, [url](#)

¹³⁰ International Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Afghanistan*, [odaterad], [url](#); UNHCR, *Afghanistan Situation External Update – 20 September 2021*, [odaterad], [url](#)

¹³¹ UN OCHA, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements*, [url](#)

¹³² IOM, *Return of Undocumented Afghans, Weekly Situation Report*, 03-09 SEP 2021, [url](#)

¹³³ UNHCR, *20 September 2021*, [url](#)

samfundet och talibanregimen. Efter att USA och andra finansiella organisationer frusit den afghanska regeringens tillgångar har landet drabbats av en svår penningkris.¹³⁴ Det saknades under veckor efter maktövertagandet kontanter i banker och uttagsautomater, och därefter har en uttagsgräns införts. Människor har sålt ägodelar längs gatorna för att få in pengar till mat medan vissa gjort det för att kunna lämna landet.¹³⁵

Enligt UNOCHA var det humanitära läget i Afghanistan redan före det talibanska maktövertagandet bland de värsta i världen efter fyra decennier av konflikt, återkommande naturkatastrofer, kronisk fattigdom och covid 19-pandemin. En tredjedel av befolkningen upplevde kris- eller akutnivå avseende livsmedelssituationen och över hälften av barnen under fem år ansågs riskera akut undernäring. Maktövertagandet har därefter ytterligare försämrat situationen för redan sårbara individer. Det kommer att ta tid innan de fullständiga konsekvenserna av maktskiftet kan överblickas, men biståndsorganisationer vittnar redan om fördjupade humanitära behov hos allt fler personer.¹³⁶ Redan innan talibanerna tog makten var omkring halva landets befolkning i behov av humanitärt bistånd. FN:s utvecklingsprogram, UNDP, har i en färsk rapport varnat för att Afghanistan kan hamna i en situation av allomfattande fattigdom då 97 procent av befolkningen riskerar falla under fattigdomsgränsen under 2022.¹³⁷ FN lyckades nyligen efter en vädjan få olika givarländer att göra utfästelser om över en miljard US-dollar i nödbistånd till Afghanistan. Generalsekreterare António Guterres uttalade att detta var ett stort steg som tagits till stöd för det afghanska folket, men varnade samtidigt för att nödbistånd i syfte att avvärja en stor humanitär kris, inte kommer att lösa problemen om det ekonomiska systemet i Afghanistan kollapsar, vilket han framhåller som en stor risk.¹³⁸

När det gäller skyddsaspekter kopplade till internt flyende personer kan konstateras att talibanrörelsens nu är den aktör som kontrollerar landet och har makt att utöva myndighet. Det är ännu för tidigt att veta hur denna myndighetsutövning kommer att se ut i praktiken och hur situationen för internflyktingar kommer att utvecklas. En del av internflyktingarna har, som nämnts ovan, redan återvänt till sina hemorter, och det är troligt att allt fler kommer återvända till områden där konfliktvåldet nu avtagit, enligt Migrationsanalys bedömning. Det kan dock noteras att internflyktingar boende i en park i Kabul, som intervjuats av medieföretaget Pajhwok, uppgett att de vill återvända till sina hemorter, men att de i nuläget saknar stöd och medel för detta.¹³⁹

7 Att resa till Afghanistan

Migrationsanalys har tidigare skrivit en [rapport](#) om möjligheterna att resa inom och till/från Afghanistan med flyg. Med anledning av den senaste händelseutvecklingen i landet måste

¹³⁴ Al Jazeera, *Taliban minister says IDPs need help before winter*, 2021-09-19, [url](#)

¹³⁵ The Guardian, *Our children are hungry': economic crisis pushes Afghans to desperation*, 2021-09-07, [url](#); Al Jazeera, *Afghans sell possessions amid cash crunch, looming crisis*, 2021-09-13, [url](#)

¹³⁶ UN OCHA, *Afghanistan Flash Appeal: Immediate Humanitarian Response Gaps, September - December 2021*, 2021-09-05, s. 5, [url](#)

¹³⁷ UNDP, *97 percent of Afghans could plunge into poverty by mid 2022, says UNDP*, 2021-09-09, [url](#)

¹³⁸ UN News, *\$1 billion pledge a 'quantum leap' in commitment to Afghanistan: UN chief*, 2021-09-13, [url](#)

¹³⁹ Pajhwok Afghan News, *Kabul's Shahr-i-Naw Park turns into abode for IDPs*, 2021-09-15, [url](#)

delar av rapporten uppdateras. Av rapporten framgår dock att flyglinjer, tidtabeller, avgångar med mera över tid har varit föränderliga. Det är därför alltid viktigt att söka uppdaterad information kring möjligheterna att resa genom flygbolag och andra webbplatser.¹⁴⁰

Det finns ett flertal webbplatser som ger översikt över ankomster och avgångar från olika flygplatser. [Flightradar24](#) och [Airport Live Arrivals & Departures](#) presenterar avgångar/ankomster på de fyra internationella flygplatserna samt några större städer runt om i landet i realtid. På [FlightStats](#) finns möjlighet att söka avgångar/ankomster via flygplats och flygbolag (innevarande vecka).¹⁴¹ Om sammanställningarna över avgångar/ankomster är helt korrekta kan inte garanteras, utan respektive flygbolag bör kontaktas för aktuell information.

Flightradar24 anger vid sökning den 21 september 2021 att flyg under samma vecka kommer att anlända till Kabul från Delhi, Dubai, Islamabad och Tashkent med Emirates, Pakistan International Airlines och Kam Air. Uppgifterna går inte att bekräfta på respektive flygbolags webbplats och det förefaller inte vara möjligt att boka resor till Kabul.

Den afghanska nyhetsbyrån Tolo News rapporterar den 15 september 2021 bland annat följande. Det finns skador på flygplatsen i Kabul som behöver åtgärdas innan internationella kommersiella flyg kan börja trafikera flygplatsen. I dagsläget arbetar personal från Turkiet och Qatar på flygplatsen med att lösa de tekniska problem som finns. Humanitära flyg samt vissa inrikesflyg trafikerar flygplatsen. Endast enstaka internationella flyg har landat i Kabul sedan talibanrörelsen tog makten i landet. Qatar, Turkiet och talibanregimen för diskussioner kring hur flygplatsen ska skötas i framtiden, exempelvis vem som ska ansvara för säkerheten. Förhandlingar pågår fortsatt.¹⁴² Zabihullah Mujahid, talesman och numera minister i den talibanska övergångsregeringen uppger, enligt rapporter från Tolo News den 21 september 2021, att det fortsatt finns skador på flygplatsen i Kabul som behöver repareras innan internationella kommersiella flyg kan börja trafikera flygplatsen.¹⁴³ Dagen innan rapporterade dock Khaama Press att flygplatsen var återställd och öppen för kommersiella inrikes- och utrikesflyg.¹⁴⁴ Det framgår inte om det handlar om chartrade plan eller inte.

Migrationsanalys konstaterar att den internationella flygtrafiken till Kabul inte förefaller ha kommit igång ordentligt med ordinarie verksamhet. Det verkar finnas en ambition hos talibanrörelsen att låta kommersiella internationella linjer trafikera flygplatsen och att låta en extern aktör ansvara för säkerheten. Innan det sker behöver emellertid flygplatsen repareras och frågan om vem som hanterar säkerheten lösas. Utifrån tillgänglig rapportering verkar dessa frågor vara nära att lösas.

Eftersom den reguljära internationella flygtrafiken till Afghanistan i princip inte är igång så saknas information om situationen vid inresa med flyg för exempelvis personer som återvänder från Europa.

¹⁴⁰ Migrationsverket, Migrationsanalys, *Inrikesflyg i Afghanistan (version 4.0)*, 2021-02-17, [url](#)

¹⁴¹ Flightradar24: [url](#); Airport Live Arrivals & Departures: [url](#); FlightStats: [url](#)

¹⁴² Tolo News, *Combined Teams Working to Reestablish Kabul Airport Operations*, 2021-09-28, [url](#)

¹⁴³ Tolo News, *New Cabinet Members Announced*, 2021-09-21, [url](#)

¹⁴⁴ The Khaama Press News Agency, *Kabul Airport fully operational for domestic & international flights*, 2021-09-20, [url](#)

Vad gäller återvändande till Afghanistan från grannländerna Iran och Pakistan framgår av rapportering från IOM att flera gränsövergångar är öppna. Under början av september 2021 återvände exempelvis afghaner från Iran genom Milak (Nimroz) och Islam Qala (Herat) samt från Pakistan genom Turkham (Nangarhar) och Spin Boldak (Kandahar). Det handlade i stor utsträckning om deportationer (särskilt från Iran), men även visst frivilligt återvändande.¹⁴⁵

Sammanfattande analys

Situationen i Afghanistan är fortsatt osäker och snabbt föränderlig efter talibanrörelsens maktövertagande. Även om en talibansk övergångsregering presenterats är det ännu oklart hur de permanenta strukturerna för den nya talibanstaten kommer att se ut, vilka konkreta regler som kommer att gälla på olika områden samt tillämpningen i praktiken. Talibanrörelsens ideologiska grund av islamisk fundamentalism är dock känd och viss inledande utveckling kan ändå observeras och ligga till grund för olika bedömningar av nuläget – utvecklingen framåt är dock behäftad med stor osäkerhet, och olika förhållanden kan vara föremål för snar förändring.

Informationsläget är därtill komplext, med en medietäckning som kan variera geografiskt samt ett pågående informationskrig med propaganda och ryktesspridning, vilket försvårar möjligheten att tillgå tillförlitlig information.

Även om mycket ännu är oklart om hur den talibanska staten kommer att utvecklas och hur det talibandominerade styret kommer att behandla sina medborgare, indikerar den första tiden en utveckling mot en allt mer repressiv stat med allt fler begränsningar av fri- och rättigheter. Vissa våldsamma ingripanden har exempelvis genomförts mot journalister och demonstranter, och vissa inledande åtgärder och uttalanden som rör kvinnor indikerar en utveckling mot allt fler inskränkningar.

När det gäller talibanrörelsens nuvarande och kommande agerande mot sina tidigare motståndare (anställda av den förra afghanska regeringen eller av internationella styrkor och organisationer) konstaterar Migrationsanalys att talibanrörelsen i uttalanden utfäst löften om en generell amnesti. Oaktat detta har rapporter om övergrepp på personer med dessa profiler inkommit, även om det i nuläget saknas information som tyder på att angreppen varit storskaliga och systematiska. Det ska dock i sammanhanget understrykas att informationsläget är komplext och att många personer som tidigare arbetat för den förra regeringen eller utländska styrkor, lämnat landet eller gått under jorden.

När det gäller risker för personer som tidigare arbetat för eller haft koppling till den förra regeringen synes det i första hand vara personer som varit mer direkt involverade i att bekämpa talibanrörelsen, exempelvis polis, militär eller anställda vid vissa ministerier/myndigheter, som drabbats av repressalier.

När det gäller personer som arbetat för internationella styrkor eller internationella organisationer så synes riskerna även där, liksom tidigare, generellt vara större för personer som arbetat nära styrkor eller uppdrag som bekämpat talibanrörelsen. Tolkar till utländska styrkor eller

¹⁴⁵ IOM, 03-07 SEP 2021, [url](#)

säkerhetsvakter har till exempel tidigare rapporterats generellt sett vara mer utsatta än personer som arbetar med underhåll och leveranser. Aktuell rapportering indikerar att dessa personer också efter maktövertagandet är bland de som främst har drabbats. Vilket land eller vilken organisation en person arbetat för kan vidare, enligt Migrationsanalys bedömning, förväntas ha betydelse för hotbilden mot dessa profiler idag, liksom uppdragets art och om personen ägnat sig åt verksamhet som talibanrörelsen uppfattar som kontroversiell eller i strid med deras normer och värderingar.

Utvecklingen avseende ovanstående riskprofiler måste dock följas noggrant då situationen är föränderlig. Även om det centrala talibanledarskapet avser att tillämpa amnestin för samtliga kategorier, återstår dock att se om disciplin kan upprätthållas bland rörelsens fotsoldater i olika landsändar. I detta sammanhang ska också betonas risken för att privata konflikter¹⁴⁶ kan komma att spela in vid hämndaktioner.

När det gäller landets shiaminoritet, hazarerna, återstår det att se hur deras situation kan komma att påverkas av de förändrade maktförhållandena i landet. Enligt Migrationsanalys bedömning är alltså det största omedelbara säkerhetshotet mot hazarer att utsättas för målriktade, sektaristiska angrepp av ISKP. Den nya ordningen kan dock påverka såväl ISKP:s som andra anti-shiitiska militanta grupper kapacitet och prioriteringar. Oaktat talibanrörelsens centrala hållning gentemot hazarer, återstår också att se om talibanmedlemmar kommer att följa centrala påbud. Vidare kan den nya ordningen komma att påverka andra utbredda konflikter i det afghanska samhället, såsom markkonflikter¹⁴⁷ och andra privata konflikter. Utvecklingen framöver måste därför följas mycket noggrant.

När det gäller återvändare till Afghanistan så saknas i nuläget tillgänglig information om hur de talibanska myndigheterna kommer att se på och behandla afghanska medborgare som återvänder till hemlandet efter att ha sökt internationellt skydd i exempelvis Europa. Enligt Migrationsanalys är det dock troligt att behovet av utbildade afghaner kan komma att ha betydelse för talibanrörelsens vilja att ta emot återvändare framöver. Förmågan hos dessa personer att anpassa sig till alltmer konservativa förhållanden i Afghanistan kan i så fall förväntas ha inverkan på vilken uppmärksamhet de ådrar sig.

Avslutningsvis ska också betonas att Afghanistan idag står inför enorma utmaningar med ett humanitärt läge som enligt FN var bland de värsta i världen redan före talibanövertagandet, och som nu ytterligare förvärrats med miljontals internt fördrivna och en stor andel av befolkningen i behov av humanitärt bistånd för att överleva.

¹⁴⁶ Fiendskap som härrör från olika privata konflikter kan tänkas trigga enskilda talibanmedlemmar att söka hämnd lokalt, även om detta inte sanktioneras av talibanrörelsen centralt. De senaste decenniernas konflikt mellan den afghanska staten och talibanrörelsen har medfört att också andra typer av konflikter förvärrats och ökat i antal. Ett exempel är blodsfejder. Det kan dröja länge tills hämnd utkrävs (då tillfälle ges) och dessa fejder kan fortgå i decennier. (EASO, 2020, s. 30, [url](#))

¹⁴⁷ Viss media har exempelvis rapporterat att hazarer fördrivits från Gizabdistriktet. Fördrivningen ska ha kommenderats av talibaner, men ha sin grund i en markkonflikt, där pashtunbefolkning i området hävdar sig vara rättmätiga ägare av marken och de har fått stöd av talibaner för sin sak. (8AM.AF, *Taliban Evicted Indigenous Hazaras from Daikundi's Gizab – 400 Families Displaced So Far*, 2021-09-24, [url](#))

Summary

This report focuses on the security developments and the human rights situation in Afghanistan after the Taliban takeover in mid-August. Furthermore, it examines the situation of some potential groups at risk.

The situation is still volatile, evolving and may be subject to sudden change. It remains unclear how the Taliban will rule concretely and what impact it will have on the lives of ordinary Afghans. The Taliban's ideological foundation, however, is well established and known. The initial developments since the Sunni Islamist fundamentalist movement's takeover indicate a direction towards a more repressive regime and an increasing number of measures restricting the lives and freedoms of people.

There have been reports of the Taliban engaging in violence and targeting of persons, despite their pledge of a general amnesty for persons previously working for the Afghan government or foreign troops.

Moreover, the report explores the Taliban's targeting, use of violence and implementation of restrictions directed at groups such as journalists, women, and women protesters. It also looks into what Taliban rule may imply for the Hazara minority and returnees from Europe.

Källförteckning

8AM.AF, *Taliban Evicted Indigenous Hazaras from Daikundi's Gizab – 400 Families Displaced So Far*, 2021-09-24, <https://8am.af/eng/taliban-evicted-indigenous-hazaras-from-daikundi-gizab-400-families-displaced-so-far/>

Afghanistan Analyst Network, *The Moment in Between: After the Americans, before the new regime*, 2021-09-01, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-moment-in-between-after-the-americans-before-the-new-regime/>

Al Jazeera, *Taliban says women can study in gender-segregated universities*, 2021-09-12, <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/12/taliban-say-women-can-study-in-gender-segregated-universities>

Aljazeera, *Afghans who fled Panjshir: 'Everything can change by the hour'*, 2021-09-17, <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/17/afghanistan-panjshir-valley-taliban-nrf>

Aljazeera, *Afghanistan: Several dead as blasts rock Jalalabad and Kabul*, 2021-09-18, <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/18/afghanistan-several-reported-dead-jalalabad-blasts>

Al Jazeera, *Taliban minister says IDPs need help before winter*, 2021-09-19, <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/19/taliban-foreign-assistance-displaced-afghans>

Amnesty International (AI), *Afghanistan: Taliban responsible for brutal massacre of Hazara men – new investigation*, 2021-08-19, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/08/afghanistan-taliban-responsible-for-brutal-massacre-of-hazara-men-new-investigation/>

Amnesty International, *The fate of thousands hanging in the balance: Afghanistan's all into the hands of the Taliban*, 2021-09-21, <https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/4727/2021/en/>

AP, *IS bomb attacks on Taliban raise specter of wider conflict*, 2021-09-20, <https://ap-news.com/article/middle-east-afghanistan-dubai-united-arab-emirates-taliban-6df3070c89439104fdb1aad0a1400bc6>

AP, *Taliban official: Strict punishment, executions will return*, 2021-09-23, <https://ap-news.com/article/religion-afghanistan-kabul-taliban-22f5107f1dbd19c8605b5b5435a9de54>

AP, *Taliban hang body in public; signal return to past tactics*, 2021-09-25, <https://ap-news.com/article/afghanistan-taliban-c328e5e060d5fe7dfdc1f348b7dce10a>

AP, *Under Taliban, Thriving Afghan music scene heads to silence*, 2021-09-25, <https://ap-news.com/article/entertainment-middle-east-music-arts-and-entertainment-afghanistan-a2ac1095df0568387d6cee15eb82a3b5>

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: South Asia and Afghanistan 4-10 September 2021*, 2021-09-16, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/acleddata.com-Regional%20Overview%20South%20Asia%20and%20Afghanistan4-10%20September%202021.pdf>

BBC Monitoring/TOLO News TV, *Over 100 Afghan media outlets cease operations – TV*, [Beltjänst], 2021-09-21, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/c202wfeq>

BBC News, *Afghanistan: Taliban carrying out door-to-door manhunt, report says*, 2021-08-20, <https://www.bbc.com/news/world-asia-58271797>

BBC News, *Afghanistan: Taliban announce new rules for female students*, 2021-09-12, <https://www.bbc.com/news/world-asia-58537081>

BBC Sport, *Afghanistan's female volleyball players tell of threats and fear*, 2021-09-23, [Afghanistan's female volleyball players tell of threats and fear - BBC Sport](#)

Bertelsmanns Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Afghanistan*, 2020-04-29, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44448>

Brookings, *The fate of women's rights in Afghanistan*, sep. 2020, <https://www.brookings.edu/essay/the-fate-of-womens-rights-in-afghanistan/>

CNN, *Taliban issue death sentence for brother of Afghan translator who helped US troops, according to letters obtained by CNN*, 2021-08-23, <https://edition.cnn.com/2021/08/23/politics/taliban-death-threat-afghan-translator-letters/index.html>

Danish Institute for International Studies (DIIS), *Taliban 2.0. - What they say*, 2021-09-06, <https://www.diis.dk/en/research/taliban-20-what-they-say>

Danmark, Udlændingestyrelsen (DIS), *Afghanistan: Recent developments in the security situation, impact on civilians and targeted individuals*, 2021-09-01, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45756>

Deutsche Welle (DW), *Afghanistan's repressed minority faces a hostile Taliban*, 2021-09-01, <https://www.dw.com/en/afghanistans-repressed-minority-faces-a-hostile-taliban/a-59039636>

EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Individuals targeted by armed actors in the conflict*, 2017-12-12, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=40653>

EASO, *Afghanistan: Anti-Government Elements (AGEs)*, 2020-08-10, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44719>

EASO, *COI Query - Afghan nationals perceived as 'Westernised'*, 2020-09-02, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_09_Q19_EASO_COI_Query_Response_AFG_Westernisation.pdf

EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation Update*, juni 2021, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation Update*, 2021-09-09, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45753>

FDD's Long War Journal, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, 2021-09-15, <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan>

FDD's Long War Journal, *Al Qaeda affiliated media group stresses importance of 'idea development' in 9/11 video*, 2021-09-18, <https://www.longwarjournal.org/archives/2021/09/al-qaeda-affiliated-media-group-stresses-importance-of-idea-development-in-9-11-video.php>

FDD's Long War Journal, *Islamic State bombs Taliban convoys in eastern Afghanistan*, 2021-09-20, <https://www.longwarjournal.org/archives/2021/09/islamic-state-bombs-taliban-convoys-in-eastern-afghanistan.php>

Financial Times, *Who are the Taliban 2.0?*, 2021-08-16, <https://www.ft.com/content/25bb6ed9-fdef-451f-a7a7-4a7b9e4ab852>

HRW, *Countries: Afghanistan*, [odaterad], <https://www.hrw.org/asia/afghanistan>

HRW, *I Won't Be a Doctor, and One Day You'll be Sick, Girls' Access to Education in Afghanistan*, 2017-10-17, <https://www.hrw.org/report/2017/10/17/i-wont-be-doctor-and-one-day-youll-be-sick-girls-access-education-afghanistan>

HRW, *With Taliban in Power, Only International Action Can Save Afghans*, 2021-09-14, <https://www.hrw.org/news/2021/09/14/taliban-power-only-international-action-can-save-afghans>

HRW, *This is our opportunity to end the Taliban's use of child soldiers*, 2021-09-20, <https://www.hrw.org/news/2021/09/20/our-opportunity-end-talibans-use-child-soldiers>

International Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Afghanistan*, [odaterad], <https://www.internal-displacement.org/countries/afghanistan>

IOM, *Return of Undocumented Afghans, Weekly Situation Report*, 03-09 SEP 2021, https://afghanistan.iom.int/sites/afghanistan/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_situation_report_03-09_sep_2021_psu_1.pdf

Migrationsverket, Lifos, *Temarapport Afghanistan: Hedersproblematik och moralbrott (version 1.0)*, 2018-01-19, <https://lifosextern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=40791>

Migrationsverket, Migrationsanalys, *Inrikesflyg i Afghanistan (version 4.0)*, 2021-02-17, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45248>

Migrationsverket, Migrationsanalys, *Hazarer i Afghanistan (version 2.0)*, 2021-05-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45532>

Morgenbladet, *Stempler norsk «FN-rapport» om Taliban's grusomheter som overdrevet og farlig*, 2021-08-27, <https://www.morgenbladet.no/aktuelt/2021/08/27/stempler-norsk-fn-rapport-om-talibans-grusomheter-som-overdrevet/>

Newlines Magazine, *The Special Units Leading the Taliban's Fight against the Islamic State*, 2021-09-03, <https://newlinesmag.com/reportage/the-special-units-leading-the-talibans-fight-against-the-islamic-state/>

Norge, Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Taliban's maktovertakelse*, 2021-09-02, <https://li-fos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45748>

Overseas Development Institute (ODI), *Life under the Taliban shadow government*, 2018-06, <https://cdn.odi.org/media/documents/12269.pdf>

Pajhwok Afghan News, *Kabul's Shahr-i-Naw Park turns into abode for IDPs*, 2021-09-15, <https://pajhwok.com/2021/09/15/kabuls-shahr-i-naw-park-turns-into-abode-for-idps/>

Politico, *Taliban 2.0: Older, media-savvy and still duplicitous*, 2021-08-20, <https://www.politico.eu/article/taliban-afghanistan-rebrand-social-media-twitter-international-recognition/>

Reporters without Borders (RSF), *New (unofficial) oppressive rules imposed on journalists in Afghanistan*, 2021-08-24, <https://rsf.org/en/news/new-unofficial-oppressive-rules-imposed-journalists-afghanistan>

RSF, *More than 100 anonymous Afghan journalists have issued an urgent appeal to the international community through Reporters Without Borders (RSF)*, 2021-09-17, <https://rsf.org/en/news/more-100-afghan-journalists-appeal-help-through-rsf>

Reuters, *Factbox: Evacuations from Afghanistan by country*, 2021-08-30, <https://www.reuters.com/world/evacuations-afghanistan-by-country-2021-08-26/>

The Atlantic, *This Is Not the Taliban 2.0*, 2021-08-18, <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2021/08/dont-trust-taliban/619790/>

The Conversation, *The 'new' Taliban regime in Afghanistan: different methods but the same political goal*, 2021-09-06, <https://theconversation.com/the-new-taliban-regime-in-afghanistan-different-methods-but-the-same-political-goal-166793>

The Guardian, 2021-08-29, *US forces strike against ISKP suicide bombers in Kabul, officials say*, <https://www.theguardian.com/world/2021/aug/29/afghanistan-fresh-blast-near-kabul-air-port-kills-child>

The Guardian, *Beyond Kabul, a humanitarian crisis is developing in Afghanistan*, 2021-09-05, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/sep/05/beyond-kabul-afghanistan-humanitarian-covid-drought-conflict>

The Guardian, *Our children are hungry': economic crisis pushes Afghans to desperation*, 2021-09-07, <https://www.theguardian.com/global-development/2021/sep/07/our-children-are-hungry-economic-crisis-pushes-afghans-to-desperation>

The Guardian, *Afghan women to be banned from playing sport, Taliban say*, 2021, 09-08, <https://www.theguardian.com/world/2021/sep/08/afghan-women-to-be-banned-from-playing-sport-taliban-say>

The Guardian, *Taliban ban girls from secondary education in Afghanistan*, 2021-09-17, <https://www.theguardian.com/world/2021/sep/17/taliban-ban-girls-from-secondary-education-in-afghanistan>

The Guardian, *Kabul government's female workers told to stay at home by Taliban*, 2021-09-19, <https://www.theguardian.com/world/2021/sep/19/kabul-governments-female-workers-told-to-stay-at-home-by-taliban>

The Khaama Press News Agency, *Kabul Airport fully operational for domestic & international flights*, 2021-09-20, <https://www.khaama.com/kabul-airport-fully-operational-for-domestic-international-flights-57457/>

The New Humanitarian, *For some NGOs, female staff guarantees are a red line for continuing Afghan aid*, 2021-09-17, <https://www.thenewhumanitarian.org/news/2021/9/17/Afghanistan-aid-groups-seek-Taliban-guarantees-for-female-humanitarian-staff>

The New York Times, *Targeted Killings Are Terrorizing Afghans. And No One Is Claiming Them*, 2021-02-02, <https://www.nytimes.com/2021/01/02/world/asia/afghanistan-targeted-killings.html?action=click&module=RelatedLinks&pgtype=Article>

The New York Times, *Opinion. This is what Taliban control looks like in 2021*, 2021-08-17, <https://www.nytimes.com/2021/08/17/opinion/taliban-afghanistan.html?searchResultPosition=1>

The New York Times, *Taliban Spokesman, in Interview, Says, 'We Want to Build the Future'*, 2021-08-25, <https://www.nytimes.com/2021/08/25/world/asia/taliban-spokesman-interview.html>

The New York Times, *The Taliban wants to forget the past, a leader tells The Times, but there will be some restrictions*, 2021-09-07, <https://www.nytimes.com/2021/08/25/world/asia/taliban-spokesman-interview.html>

The New York Times, *Threats and Fear Cause Afghan Women's Protections to Vanish Overnight*, 2021-09-04, <https://www.nytimes.com/2021/09/04/world/middleeast/afghanistan-women-shelter-taliban.html>

The New York Times, *How Will the Taliban Rule This Time?*, 2021-09-07, <https://www.nytimes.com/2021/09/07/podcasts/the-daily/afghanistan-taliban-government.html>

The New York Times, *'Everything Changed Overnight': Afghan Reporters Face an Intolerant Regime*, 2021-09-11, <https://www.nytimes.com/2021/09/11/world/afghanistan-journalists-reporters.html>

The New York Times, *In Panjshir, Few Signs of an Active Resistance, or Any Fight at All*, 2021-09-17, <https://www.nytimes.com/2021/09/17/world/asia/panjshir-resistance-taliban-mas-soud.html>

The New York Times, *Taliban Complete Interim Government, Still Without Women*, 2021-09-21, <https://www.nytimes.com/2021/09/21/world/asia/taliban-women-government.html>

TOLO News, *Taliban Says Panjshir is Captured, Resistance Claims War Not Over*, 2021-09-10, <https://tolonews.com/index.php/afghanistan-174596>

TOLO News, *Roads Into Panjshir Reopen, Telecom Services Resume*, 2021-09-17, <https://tolonews.com/afghanistan-174690>

TOLO News, *Panjshir: Taliban Denies Detaining, Torturing Civilians*, 2021-09-20, <https://tolonews.com/afghanistan-174736>

TOLO News, *New Cabinet Members Announced*, 2021-09-21, <https://tolonews.com/afghanistan-174742>

TOLO News, *Combined Teams Working to Reestablish Kabul Airport Operations*, 2021-09-28, <https://tolonews.com/afghanistan-174672>

UD, *Afghanistan - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018*, 2019-06-18, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?document-SummaryId=43199>

UN High Commissioner for Human Rights/OHCHR, *31st Special Session of the Human Rights Council: The serious human rights concerns and situation in Afghanistan*, 2021-08-24, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27403&LangID=E>

UN Human Rights Council, *Afghanistan: UN experts deplore women sports ban, call for vigorous response*, 2021-09-14, <https://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27454&LangID=E>

UN News, *UN condemns 'abhorrent' terrorist attack at Kabul airport*, 2021-08-27, <https://news.un.org/en/story/2021/08/1098602>

UN News, *\$1 billion pledge a 'quantum leap' in commitment to Afghanistan: UN chief*, 2021-09-13, <https://news.un.org/en/story/2021/09/1099782>

UN OCHA, *Afghanistan Flash Appeal: Immediate Humanitarian Response Gaps, September - December 2021*, 2021-09-05, <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-flash-appeal-immediate-humanitarian-response-gaps-september-december>

UN OCHA, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 19 September 2021) – Actual displacements between 1 January 2021 and 5 September 2021*, 2021-09-19, <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

UN OCHA, *Afghanistan: Conflict Induced Displacements*, [odaterad], <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

UN Secretary-General/UNGA/UNSC, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General*, 2021-09-08, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_september_2021.pdf

UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict, First Quartier Update 1 January to 31 March 2021*, [odaterad], https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_1st_quarter_2021_2_0.pdf

UNAMA, *Special Report: Killing of Human Rights Defenders, Journalists and Media Workers in Afghanistan 2018-2021*, 2021-02-14, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_special_report_killing_of_human_rights_defenders_and_journalists_in_afghanistan_2018-2021_february_2021.pdf

UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Update: 1 January to 30 June 2021*, 2021-07-26, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_mid-year_report_2021_26_july.pdf

UNDP, *97 percent of Afghans could plunge into poverty by mid 2022, says UNDP*, 2021-09-09, <https://www.undp.org/press-releases/97-percent-afghans-could-plunge-poverty-mid-2022-says-undp>

UNHCR, *Afghanistan Situation External Update – 20 September 2021*, 2021-09-22, <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/88763>

Övriga elektroniska källor

Airport Live Arrivals & Departures, *Afghanistan Airports Arrivals and Departures*, <http://airport-departures-arrivals.com/afghanistan-airport/>

Flightradar24, *Airports in Afghanistan*, <https://www.flightradar24.com/data/airports/afghanistan>

FlightStats, *Flight tracker*, <https://www.flightstats.com/v2/flight-tracker/search>